

BE-A0518_112901_111537_DUT

Inventaris van het archief van de
Politierechtbank te Leuven. Overdracht
2009

Het Rijksarchief in België
Archives de l'État en Belgique
Das Staatsarchiv in Belgien
State Archives in Belgium

This finding aid is written in Dutch.

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF:	3
Raadpleging en gebruik.....	4
Voorwaarden voor de raadpleging.....	4
Voorwaarden voor de reproductie.....	4
Geschiedenis van archiefvormer en archief.....	5
Archiefvormer.....	5
Naam.....	5
Geschiedenis, bevoegdheden en activiteiten.....	5
Archief.....	7
Verwerving.....	7
Inhoud en structuur.....	9
Inhoud.....	9
Stukken van algemene en administratieve aard.....	9
Stukken in verband met de rechtspleging.....	9
Taal en schrift van de documenten.....	9
Selecties en vernietigingen.....	9
Toekomstige aangroei/aanvullingen.....	9
BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN.....	11
Inventaris van het archief van de Politierechtbank te Leuven. Overdracht	
2009.....	11
1 - 62 Vonnisregisters. 1970-1978.....	11
63 - 82 Tabellen van vonnissen. 1970-1978.....	15
83 - 153 Rechtsplegingsdossiers. 1989-1998.....	16

Beschrijving van het archief:

Naam archiefblok:
Politierechtbank te Leuven. Overdracht 2009

Periode:
1970-1998

Archiefbloknummer:
BE-A0518.1722

Omvang:

- Laatste bestanddeelnummer: 153.00
- Omvang geïndexiseerd: 16.20 m

Archiefbewaarplaats:
Rijksarchief te Leuven

Raadpleging en gebruik

VOORWAARDEN VOOR DE RAADPLEGING

De archieven van politierechtbanken ouder dan 100 jaar zijn openbaar. Voor de consultatie van de archieven van politierechtbanken jonger dan 100 jaar is de schriftelijke toestemming van de procureur-generaal nodig.

VOORWAARDEN VOOR DE REPRODUCTIE

Voor de reproductie gelden de voorwaarden in tarieven van toepassing in het Rijksarchief.

Geschiedenis van archiefvormer en archief

ARCHIEFVORMER

NAAM

Politierechtbank te Leuven

GESCHIEDENIS, BEVOEGDHEDEN EN ACTIVITEITEN

Politierechtbanken en vrederechten staan op hetzelfde echelon in de hiërarchie van hoven en rechtbanken (Op basis van: Velle, Het vrederecht en de politierechtbank (1795-1995). Organisatie, bevoegdheden en archiefvorming, 217-279.). Wat de vrederechten voor burgerlijke zaken zijn, zijn de politierechtbanken voor strafzaken. Tot 1970 vormden vrederechten en politierechtbanken één geheel.

Na de Franse Revolutie (decreet van 16-24 augustus 1790 en van 19-22 juli 1791) richtte de wetgever in elke municipaliteit (de kleinste administratieve eenheid) een tribunal de police municipal op, samengesteld uit minstens drie officiers municipaux. Zij namen kennis van eventuele geschillen die bij de uitvoering van politiereglementen rezen. Het was opmerkelijk genoeg het 'gemeentebestuur' dat de eerste politierechtbank instelde. De procureur de la commune fungeerde als Openbaar Ministerie, maar ook elke burger kon een strafrechtelijke procedure instellen. De politierechtbank kon geldboetes of (korte) gevangenisstraffen opleggen. De strafrechtelijke bevoegdheid bleek evenwel te zwaar voor de 'gemeentebesturen'. De Code des délits et des peines van 3 brumaire IV (25 oktober 1795) hevelde de strafrechtelijke bevoegdheid op plaatselijk vlak over naar de vrederechten. De vrederechter was als officier van de gerechtelijke politie belast met een hele reeks taken van de gerechtelijke politie: de aanklachten ontvangen, processen-verbaal opmaken, bewijsmateriaal verzamelen... De vrederechter was bevoegd om kennis te nemen van feiten die strafbaar werden gesteld met een boete van maximaal drie werkdagen en met een gevangenisstraf van maximaal drie dagen en over de burgerlijke vorderingen die met strafvordering verband hielden. Van 1794 tot aan de oprichting van de uitzonderingsrechtbanken bij wet van 18 oktober 1810 had de vrederechter ook belangrijke bevoegdheden inzake sluik- en smokkelhandel. De commissaire du pouvoir exécutif près l'administration municipale - later de politiecommissaris of de adjunct van de maire - nam de functie van het OM waar. Het was niet mogelijk om beroep aan te tekenen tegen de uitspraken van de politierechter, voorziening in cassatie was er wel. Vrederecht en politierechtbank deelden één griffier. Zowat heel de 19de eeuw - met uitzondering van de periode tussen 1811 en 1815 - combineerde de vrederechter de bevoegdheid over burgerlijke zaken en strafzaken.

De invoering van het Wetboek van Strafvordering (1808) in 1811, had een aanzienlijke impact op de organisatie van de politierechtbanken en bleef ook na de Belgische onafhankelijkheid grotendeels van kracht. Het Wetboek voorzag

dat de vrederechter zijn strafrechtelijke bevoegdheden moest delen met de maire of burgemeester voor de snelle bestraffing van minder belangrijke feiten. Het is absoluut niet duidelijk in hoeverre de burgemeesters effectief gebruik hebben gemaakt van hun rechtsprekende bevoegdheid. In de archiefbestanden in het RA Beveren zijn er alleszins geen sporen gevonden van de tribunaux des maires. Vanaf 1815 (onder het Verenigd Koninkrijk) was de vrederechter opnieuw als enige bevoegd.

Andere bepalingen van het Wetboek waren een langer leven beschoren. Zo werd de dienst van de politierechtbank voortaan beurtelings voor één maand door één van de vrederechters verzekerd en kwam er een afzonderlijke griffier voor de politierechtbank. Het OM werd uitgeoefend door de politiecommissaris, of, bij diens afwezigheid, door de burgemeester of de 'adjunct-burgemeester'. Na de Belgische onafhankelijkheid werd 'adjunct' begrepen als 'schepen'. De procedure gebeurde mondeling en in het openbaar. Ze werd opgestart hetzij bij dagvaarding van het OM of van de benadeelde partij, hetzij bij vrijwillige verschijning. Tegen een beslissing van de politierechter kon men beroep aantekenen bij de correctionele rechtbank, zij het enkel wanneer in eerste aanleg door de politierechtbank een gevangenisstraf of een boete van meer dan vijf BF was opgelegd. Het OM en de benadeelde partij konden cassatie instellen tegen vonnissen in laatste aanleg gewezen door de politierechtbank of tegen een vonnis van de correctionele rechtbank na beroep tegen een politievonnis.

De Wet op de gerechtelijke organisatie van 4 augustus 1832 bevatte geen nieuwe bepalingen voor de politierechtbanken. De Wet van 1 mei 1849 inzake de politierechtbanken breidde de bevoegdheden van de politierechter aanzienlijk uit, onder meer met een aantal eenvoudige wanbedrijven (landloperij, bedelarij, smaad; wanbedrijven tegen het Veldwetboek; overtredingen tegen de wetten en reglementen betreffende de grote wegenis, de verkeerspolitie, de vervoerdiensten, de posterijen en de barenen; overtredingen van besluiten inzake maten en gewichten; inbreuken tegen de provinciale reglementen en verordeningen). Voorts kregen ze zaken van de correctionele rechtbank toegewezen waarvan de rechter op grond van het rekwisitoor van het OM of van het verslag van de raadkamer oordeelde dat de correctionele straffen konden worden verlaagd tot het niveau van de politiestraffen (de zgn. contraventionalisering). De vrederechter kreeg tot slot de exclusieve bevoegdheid voor overtredingen tegen de wetten betreffende het beheer, de inrichting en het gebruik van de openbare ruimte. Met de invoering van het Belgisch Strafwetboek in 1867 werd de bevoegdheid van de politierechtbank nogmaals gewijzigd en uitgebreid. Tweede boek, titel X geeft een systematisch overzicht van alle feiten die door politiestraffen strafbaar worden gesteld. De politierechter neemt voortaan, naast de overtredingen opgesomd in het Strafwetboek, kennis van alle misdrijven die door bijzondere strafwetten met politiestraffen werden bestraft en van misdrijven die door de onderzoeksgerechten naar de politierechtbank worden verwezen door de invoering van het systeem van de verzachtende omstandigheden in de correctionele zaken. Voorts werd de politierechter exclusief bevoegd voor de bestraffing van misdrijven inzake ruraal recht (als diefstal van veldvruchten), boswetgeving, jacht, riviervisserij, openbare netheid, dierenbescherming en natuurbehoud. Na de invoering van de schoolplicht in 1921 kwamen daar nog

de inbreuken tegen de wetgeving op de schoolplicht bij (gedeelde bevoegdheid met de kinderrechter). De maximumstraf die de politierechter kon uitspreken, werd verhoogd van vijf naar zeven dagen gevangenisstraf en van 15 naar 25 BF boete.

Samen met de uitbreiding van de bevoegdheden, steeg ook de werkdruk bij de politierechtbanken. Vanaf 1911 werden in een aantal stedelijke kantons (rond Brussel, Antwerpen, Luik, Charleroi, Gent, Bergen, Brugge en Oostende) 'bijgevoegde vrederechters' opgericht, met exclusieve strafrechtelijke bevoegdheid. De belangrijkste wijziging die het KB van 10 januari 1935 invoerde, was de 'transactie' of de 'minnelijke schikking': het verval van de strafvordering voor sommige misdrijven tegen betaling van een geldsom. Naderhand werd het gebruikelijk om bij overtreding van bepaalde wetten en verordeningen de minnelijke schikking toe te passen, waardoor het aantal beschuldigen dat voor de politierechtbank verscheen sterk afnam. Het KB van 8 maart 1936 gaf de politierechters het recht om niet alleen voor overtredingen en gecontraventionaliseerde misdrijven, maar ook voor een aantal wanbedrijven die onder hun bevoegdheid vielen, een opsporingsonderzoek in te stellen.

Na de Tweede Wereldoorlog breidde de bevoegdheid van de politierechter verder uit. De gerechtelijke hervorming van 1967-1970 gaf de politierechtbank een volwaardig statuut. Met de invoering van het Gerechtelijk Wetboek werden twintig politierechtbanken opgericht, waar één of meer rechters uitsluitend fungeerden als politierechter. 124 vrederechters moesten hun strafrechtelijke bevoegdheid afstaan. In 99 gerechtelijke kantons (op 223) fungeerden de vrederechters verder beurtelings als politierechter.

De wet van 11 juli 1994 wijzigde het strafrecht en het strafprocesrecht ingrijpend. (Een lijst van de politierechtbanken opgericht bij wet van 11 juli 1994 vind je in Velle, o.c., 331-332.). Ze breidde de bevoegdheden van de politierechtbank andermaal aanzienlijk uit met alle verkeersmisdrijven, ook die met dodelijke afloop. De politierechtbank combineert sinds 1994 de strafrechtelijke met de burgerlijke bevoegdheid. De burgerlijke en strafrechtelijke verkeerszaken werden onttrokken aan de bevoegdheid van de vrederechters, de rechtbanken van eerste aanleg en de rechtbanken van koophandel. Door de beslechting toe te vertrouwen aan gespecialiseerde magistraten wilde de wetgever de achterstand in de rechtsbedeling wegwerken. Het aantal politierechtbanken werd opgetrokken van 20 naar 32. Elke politierechtbank bestaat uit één of meer burgerlijke en strafrechtelijke kamers. De procureur des Konings fungeert als OM. Tegen een vonnis van de politierechtbank kan beroep worden aangetekend bij de rechtbank van eerste aanleg; (in burgerlijke zaken enkel voor een bedrag van minimaal 250 euro).

ARCHIEF

VERWERVING

Het archief van de politierechtbank van Leuven werd in 2009 naar het Rijksarchief Beveren overgebracht. Het verhuisde in 2012 van Beveren naar Leuven.

Inhoud en structuur

INHOUD

STUKKEN VAN ALGEMENE EN ADMINISTRATIEVE AARD

Voor een exhaustief overzicht van de types documenten aangemaakt en bewaard door de politierechtbanken, zie Velle, Het vrederecht en de politierechtbank (1795-1995). Organisatie, bevoegdheden en archiefvorming, p. 280-320.

-statistische documenten (werden op een hoger niveau vaak vernietigd)

STUKKEN IN VERBAND MET DE RECHTSPLEGING

- algemene rol
- vonnisboeken vonnissen (vonnissen van de vrederechter in strafzaken, politievonnissen)
- zittingsbladen
- alfabetische indices
- rechtsplegingsdossiers

TAAL EN SCHRIFT VAN DE DOCUMENTEN

De stukken zijn bijna uitsluitend in het Nederlands.

SELECTIES EN VERNIETIGINGEN

Niet permanent te bewaren stukken van het archief van de politierechtbank werden in 1999 en 2013 met toestemming van het Rijksarchief vernietigd.

TOEKOMSTIGE AANGROEI/AANVULLINGEN

De Leuvense politierechtbank bestaat nog waardoor in de toekomst nog overdrachten naar het Rijksarchief zullen gebeuren. Een nieuwe overdracht is voorzien in 2020.

Beschrijving van de series en archiefbestanddelen

INVENTARIS VAN HET ARCHIEF VAN DE POLITIERECHTBANK TE LEUVEN. OVERDRACHT 2009.

1	<i>1 - 62 VONNISREGISTERS. 1970-1978.</i> 1970, 1-409.	1 band
2	1971, 1-200.	1 band
3	1971, 201-450.	1 band
4	1971, 451-630.	1 band
5	1971, 631-840.	1 band
6	1971, 841-1060.	1 band
7	1971, 1061-1260.	1 band
8	1971, 1261-1460.	1 band
9	1971, 1461-1690.	1 band
10	1971, 1691-1900.	1 band
11	1971, 1901-2110.	1 band
12	1971, 2111-2340.	1 band
13	1971, 2341-2520.	1 band
14	1971, 2521-2750.	1 band

1 band

15 1971, 2751-3034.

1 band

16 1972, 1-303.

1 band

17 1972, 304-589.

1 band

18 1972, 590-878.

1 band

19 1972, 879-1195.

1 band

20 1972, 1196-1505.

1 band

21 1972, 1816-2142.

1 band

22 1972, 2449-2778.

1 band

23 1972, 2779-3180.

1 band

24 1972, 3181-3525.

1 band

25 1973, 1-350.

1 band

26 1973, 351-734.

1 band

27 1973, 735-1100.

1 band

28 1973, 1101-1429.

1 band

29 1973, 1430-1850.

1 band

30 1973, 1851-2261.

1 band

31	1974, 1-450.	1 band
32	1974, 451-782.	1 band
33	1974, 783-1150.	1 band
34	1974, 1151-1508.	1 band
35	1974, 1509-1900.	1 band
36	1974, 1901-2963.	1 band
37	1975, 1-599.	1 band
38	1975, 600-1024.	1 band
39	1975, 1025-1449.	1 band
40	1975, 1450-1943.	1 band
41	1976, 1-499.	1 band
42	1976, 500-909.	1 band
43	1976, 910-1399.	1 band
44	1976, 1400-1819.	1 band
45	1976, 1820-2389.	1 band
46	1977, 1-483.	1 band

47	1977, 484-885.	1 band
48	1977, 886-1305.	1 band
49	1977, 1306-1554.	1 band
50	1977, 1555-1775.	1 band
51	1977, 1776-2054.	1 band
52	1978, 1-191.	1 band
53	1978, 192-411.	1 band
54	1978, 412-576.	1 band
55	1978, 577-835.	1 band
56	1978, 836-1060.	1 band
57	1978, 1061-1266.	1 band
58	1978, 1267-1359.	1 band
59	1978, 1360-1626.	1 band
60	1978, 1627-1906.	1 band
61	1978, 1907-2109.	1 band
62	1978, 2110-2324.	1 band

63	63 - 82 TABELLEN VAN VONNISSEN. 1970-1978. 1970.	1 band
64	1970, 1-409. Deel III.	1 band
65	1971, 1-983.	1 band
66	1971, 984-1920.	1 band
67	1971, 1921-3034.	1 band
68	1972, 1-1220.	1 band
69	1972, 1221-2414.	1 band
70	1972, 2415-3526.	1 band
71	1973, 1-1069.	1 band
72	1973, 1070-2261.	1 band
73	1974, 1-1088.	1 band
74	1974, 1089-2183.	1 band
75	1975, 1-760.	1 band
76	1975, 761-1922.	1 band
77	1976, 1-1263.	1 band
78	1976, 1264-2389.	1 band

		1 band
79	1977, 1-1048.	1 band
80	1977, 1049-2054.	1 band
81	1978, 1-1266.	1 band
82	1978, 1267-2324.	1 band
83	<i>83 - 153 RECHTSPLEGINGSDOSSIERS. 1989-1998.</i> 23 januari, 26 juni, 27 oktober 1989.	1 pak
84	8 januari, 19, 21 maart 1990.	1 pak
85	4/843, 4/844, 25 april 1990.	1 pak
86	2 juli 1990-17 mei, 6, 9 september 1991.	1 pak
87	2, 30 oktober, 22 november 1991-11 maart 1992.	1 pak
88	1 april, 6 mei 1992.	1 pak
89	2, 9, 21 september 1992.	1 pak
90	12, 19 februari, 1 maart 1993.	1 pak
91	21, 23, 26 april, 9 juni 1993.	1 pak
92	13, 22, 27 september 1993.	1 pak
93	1, 18 oktober 1993.	1 pak

94	10, 19 november 1993.	1 pak
95	24 november, 1/2096, 1/2097, 17 december 1993.	1 pak
96	21, 24, 26 januari, 2, 9 februari 1994.	1 pak
97	1, 25, 29 april, 4/710, 4/713 mei 1994.	1 pak
98	3 juni, 14, 16/43, 16/1287 september 1994.	1 pak
99	30september, 3, 7, 19, 21 oktober 1994.	1 pak
100	23 november 1994-9 januari, 6 februari 1995.	1 pak
101	2, 29, 31/1594 mei 1995.	1 pak
102	31/1596 mei, 26 juni 26, 10 juli 1995.	1 pak
103	20, 22, 27/2387, 27/2389 september 1995.	1 pak
104	2/2417, 2/2437, 2/2439, 4, 6/2476, 6/2478, 6/2479, 6/2480, 6/2482, 6/2483, 9/2509 oktober 1995.	1 pak
105	9/2531, 11/2537, 11/2540, 11/2551, 13/2571, 13/2573, 13/2574, 13/2581 oktober 1995.	1 pak
106	13/2596, 13/2600, 16/2569, 16/2604, 16/2605, 16/2630, 18/2662, 18/2664 oktober 1995.	1 pak
107	20/1686, 20/2671, 21, 23/2680, 23/2704, 23/4072* , 23/4090*, 23/4079*, 23/4213, 23/4214 oktober 1995.	1 pak
108	25/2711, 25/2713, 27/2739, 27/2740, 27/2741, 27/2742, 28, 30/2766, 30/2768, 30/4346 oktober 1995.	

		1 pak
109	8, 13, 15 november 1995.	1 pak
110	24 november, 8, 13 december 1995.	1 pak
111	8, 17, 19, 24, 31 januari 1996.	1 pak
112	12, 23, 28/692, 28/693 februari 1996.	1 pak
113	28/695 februari, 11, 13 maart 1996.	1 pak
114	29 maart, 19, 26 april 1996.	1 pak
115	8, 10 mei 1996.	1 pak
116	15, 22/969, 22/1400 mei 1996.	1 pak
117	5, 12/1098, 12/1802, 13 juni 1996.	1 pak
118	14, 19, 20 juni 1996.	1 pak
119	26/1701 juni 1996.	1 pak
120	26/2900, 28/1811 juni 1996.	1 pak
121	28/1839 juni, 6/195,6/247,6/2951 september 1996.	1 pak
122	11/195, 11/1179, 11/2643, 23 september 1996.	1 pak
123	2, 4/2418, 4/2430 oktober 1996.	1 pak
124	9, 11, 16, 18, 21, 25/2702 oktober 1996.	1 pak

125	25/2705 oktober 1996.	1 pak
126	18,27/50, 27/663, 27/1266 november 1996.	1 pak
127	27/2900 november, 4/1932, 4/3168 december 1996.	1 pak
128	20/331, 20/3453 december 1996.	1 pak
129	17, 22 januari 1997.	1 pak
130	3, 12/1365 februari 1997.	1 pak
131	17, 19, 21/667 februari 1997.	1 pak
132	21/668, 21/673, 28 februari 1997.	1 pak
133	12/533, 12/1636, 21 maart 1997.	1 pak
134	4, 14/1386, 14/1387, 16 april 1997.	1 pak
135	15 mei 1997.	1 pak
136	4, 13, 19 juni 1997.	1 pak
137	24 juni, 9 juli, 10 september 1997.	1 pak
138	19, 29 september 1997.	1 pak
139	6, 15/2418, 15/3520 oktober 1997.	1 pak
140	22, 24 oktober, 14 november 1997.	1 pak

141	1,19 december 1997-14 januari 1998.	1 pak
142	21, 28 januari, 3 april 1998.	1 pak
143	24 april, 20, 29 mei 1998.	1 pak
144	10/542, 10/1603 juni 1998.	1 pak
145	12, 19 juni 1998.	1 pak
146	24/2022*, 24/3488, 26 juni 1998.	1 pak
147	2/3228, 2/3280, 4/2724* september 1998.	1 pak
148	4/1823*, 11/3378, 11/3487 september 1998.	1 pak
149	2, 5, 9, 14, 16 oktober 1998.	1 pak
150	19/2678, 19/4116, 23/3207, 23/4085* oktober 1998.	1 pak
151	18, 23/2732, 23/3438 november 1998.	1 pak
152	4, 11, 16 december 1998.	1 pak
153	14, 18 december 1998.	1 pak